

գլուխ բարձրացուցած։ Սուր բռնել սոր-
ված են, իրենց զինուորական յատկու-
թիւնները զարգացուցած և դիւանագիտա-
կան կարողութեանց ճամբայ բացած։ Բա-
նաստեղի մը միակ գերազանց երզը «Լա

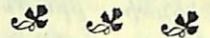
Marseillaise» սրտեր ցնցած է և դէպի ի
յաղթանակ առաջնորդած ազատատենչ հո-
գիները։ Ֆրանսական յեղափոխութիւնը
նախորդ դարու պատկանած մեծ զրագէտ-
ներու ազդեցութեամբ իրագործուեցաւ։

Մեծ է զրականութեան ուժը, և բարդ

Ազգ մը որքան մեծ թիւով ճշմարիտ
մշակներ ունի, և որքան ժողովրդական
խաւերու մէջ զիտակից ընթերցողներու
քանակ՝ այնքան զօրաւոր է և վստահ իր
յաղթանակին։

Ի՞ն են հայրենիք և ազատութիւն։
Ես անմահ է։

Վ. Ա. Զ. Կ. Ա. Հ. Ա. Հ.

Յ Ի Շ Է Մ Ի Մ Ո Ռ Ն Ա Ր

Երբ անսովոր ազմուկով, դուսար իմ, տեսնես փողոցին մէջ
Խօլական կայթն ու տարազ՝ թ’ եկած է նոր բարեկենդան,
Յիշէ վիճակն ողորմագին թշշուառութեան բիւր զոհերուն,
Մի մոռնար հիւանդանոցն՝ ուր կան մահուան դէմ կուռողներ։

Երբ գեղագէմ, անուշաբյր և վայելուչ արգուզարդով
Նաղելով ելես ի պար ճոխ և հընչուն սրաչներու մէջ,
Պահ մը ետիդ գարձիր մըաքով, և պիտի մօտ գըսնես գարձեալ
Թշշուառութիւնն որ կու լայ՝ սանդուխներուն քով կըծկըտած։

Երբ վառվըռուն աչքերուդ մէջ սիրոյ ցոլքերն առաջին
Արքենի ճամանչներուն պէս գան ժըմտիլ գեղածիծաղ,
Միս գիր սըստիդ, յիշէ որ մէրն աղքատին չի ժըմտիր երբեք։

Երբ ողջ ժամեր պըչըանքիդ զոհել կանգնիս հայելոյն դէմ,
Գիեցիր որ մին թէ միայն վար դընես ժըմսուդ գոհարներէն
Ո՛չ, բաւ է մէկն այն՝ մահամերձ հիւանդին տալ առողջութիւն։
Թարգ. չ. թ. թթմԱԾԱՆ

ԿՈՒԵՐԻՒՆԻ

Հ Ա Յ Յ Ա Ր Ս Է Ն Ղ Ա Զ Ի Կ Ե Ա Ն

Գըրիչդ առիր արծիւներու փետուրէն
Ուկմական լեռներուն,

Արտադրութիւնն ալ երկերուդ բիւր հաղար
Ըրին քեզ գանկը դարուն։

Աշխատանքէ ոչ մէկ ատեն չըվախցար
Ու քու առջեւ ան դողաց,

Եւ քալեցիր անմահութեան ճամբայէն՝
Դէպի ի երկնքն ու Աստուած։

Սիրեցիր Սէրն ու Հըսկայ վեշտն հուանի
Ուղեկորոյս մարդկութեան,

Ու խըլեցիր աստեղազարդ երկնքէն
Վառող ցոլքեր յաւիտեան։

Ու երբոր օր մ'ալ Հոմերի քով նըստած
Ունկընդրէցիր խօսքն անոր,

Թըրթըռացին սըրտիդ խորքին մէջ զըւարթ
Հաղար թէլէր նորանոր։

Ու քընարիդ ձայնն ըզգեցաւ յանկարծոյն
Հըրապուրիչ պատմուժան,

Հիացումով անոր մօտիկ բիւր մարդեր
Ուխտաւորի պէս եկան։

Բայց մոռացօնքն որչափ ըլլայ ապիրատ
Պիտի ի զուր տառապի

Քեզ բաժնալու համար մեր ատք սրտերէն՝
Ուր կեանքիդ շուքը կ'ապրի։

8. ԴԱԼԻԻԹԵԱՆ

Մ Ե Տ Ո Ւ Ս Ա

Մէնք հըմայուած ճամբորդներ ենք, ես ու գուն,

Որ կը քալենք եղերքն ի վար ովկեանին,

Դէպի ի կախարդ մեր հանգըրուանն անանուն։

Ուխտաւորներ չշմարատութեան խորանին։

Մէնք որ բոլոր ուշիմ հարցերն հարցուցեր,

Ամէն տաճար այցելեր ենք անձկագին,

Ու սերտեր ենք ուսումներու ամէն սեռ,

Հիմա վշտով մէնք վերջ կու տանք մեր հարցին։

Բընութիւնն է բիրտ ու հըզօր Մետուսա,

Որ կ'օրիէ մէզ նայուածքներով հոգեթով,

Ու մէնք գիւթուած՝ աըրտում դոնէն մարմա-

Նեայ Ներ կը մտնենք հարցումը մեր մոռնալով...

Այսպէս ահա վարդեց գըրիչդ անխըռուզ

Արծիւներու պէս հըպարտ,

Ու քըննադաս իր խօսքերուն մէջ անթիւ

Հըսկայ մ'եղար գու անպարտ։

Արդ կը հանգչէ խոկալով սուգը մահուած

Այդ կը մուսուկուն աւելեակիդ յամբորէն

Արտասուելով կը մարին։

Լայն ճակատիդ բոլոր խոհերը մեռան,

Աւ շիջաւ լոյսն աչքերուգ,

Ու դադրեցան բաբախիւնները սըրտիդ

Շունչիդ ալիքն հըրանուա։

Ո՛չ Հայր Արսէն, կեանքն է ո՛րչափ ապերախտ

Աւ որչափ շուտ կը մարին

Վարդերն ամբողջ, ծաղիկ յայսերն անհամար

Հաըլուացաներն աշխարհին։

Զի մըտածումն է ծովածալ զերդ ովկեան

Նեղ է ճամբան խորհուրդի,

Ու երազն ալ ձիւնի դէզ մ'է կուտակուած

Որ ցուրտ մահէն կը հալի։

Ս Փ Ո Փ Ա Ն Ք

Թող այս ըլլայ քեզ ըսփոփանք, ով վըհատ,

Ու վէրքերուդ համար ըլլայ բալասան.

Աշխարհի մէջ ապրող և ոչ մէկ անհատ՝

Ոնի պատնէշ կըսկիծին դէմ ու մահուած։

Վէրքերը բաց համբուրին դէմ արեւուն,

Քամիին դէմ, անձրեւին դէմ և ձիւնին.

Երբ ընդունայն՝ ալ կը տըխրիս պարտասուն,

Գըլուիւրդ գիր հողի կըծքին զովագին։

Ամէն կըոնակ կը ժառանգէ մէկ հատ քար.

Ամէն շահի կը վիճակուի լոկ կորուստ.

Աւ կուրծք չըկայ կուրծքին նըման սա դալար՝

Մէղքի հագուստ, վէրքի կապուստ և հարուստ...

ՎԱՀՐԱՄ ՍՕՅԵԱՆ